ROK XIV

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

№ 16

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 15 SIERPNIA 1939 ROKU

WIELKA MANIFESTACJA CHEMICZNA W WARSZAWIE

Już kilkakrotnie zamieszczaliśmy w „Wiadomościach" informacje o tegorocznym XIX Kongresie Chemii Przemysłowej, który odbędzie się w Warszawie w okresie od dn. 24 września do dn. 1 października.

Obecnie, kiedy prace nad organizacją Kongresu są już na ukończeniu i wszystko przygotowane jest do przyjęcia w murach Warszawy licznych rzesz gości zagranicznych i chemików polskich, możemy podać szereg bliższych szczegółów, które pozwolą każdemu zorientować się w programie prac i sposobie organizacji Kongresu.

Uczestnicy Kongresu podejmowani będą 24 września, wieczorem, Rautem u Pana Prezydenta Miasta. Oficjalne zaś otwarcie Kongresu nastąpi dnia następnego — odczytem Prof. Dr. Wojciecha Świętosławskiego, Ministra W. R. i O. P. na temat „Z badań nad koksowaniem węgli spiekających i niespiekających". W dn. 25, 26, 27 i 28 września odbywać się będą posiedzenia plenarne z odczytami wybitnych uczonych polskich i zagranicznych, oraz obrady w Sekcjach.

Gruga I — „Fabryka i Laboratorium" — obejmuje dwie sekcje: chemia analityczna, chemikalia, aparatura laboratoryjna; aparatura przemysłowa.

Grupa II — „Paliwo" — obejmuje trzy sekcje: paliwo stałe i gazowe; paliwo ciekłe i asfalty; spalanie, detonacja, materiały wybuchowe.

Grupa III — „Przemysł Nieorganiczny" — obejmuje trzy sekcje: wielki przemysł nieorganiczny, elektrochemia, nawozy sztuczne; metalurgia; ceramika, szkło i zaprawy.

Grupa IV — „Przemysł Organiczny" — obejmuje trzy sekcje: półprodukty, barwniki i farbiarstwo; przetwory biologiczno-farmaceutyczne, tłuszcze, gliceryna, żelatyna, kleje, pachnidła; materiały plastyczne, kauczuk, żywica, włókno naturalne i sztuczne.

Grupa V — „Przemysł Rolny" — obejmuje dwie sekcje: celuloza, cukrownictwo, krochmalnictwo, przemysł fermentacyjny, garbarstwo; chemia rolna, nawożenie, gleboznawstwo chemiczne, walka ze szkodnikami.

Wreszcie ostatnia Grupa VI — „Nauczanie i Organizacja" — obejmuje dwie sekcje: nauczanie chemii technicznej; organizacja laboratoriów i przedsiębiorstw, organizacja bezpieczeństwa pracy i obrony przeciwgazowej, higiena przemysłowa i wody ściekowe.

Oficjalne zamknięcie Kongresu nastąpi w dn. 28 września odczytem Prof. Dr. Stanisława Pilata — „Produkty naftowe jako surowiec chemiczny". Tegoż dnia wieczorem odbędzie się oficjalny bankiet zamknięcia Kongresu.

Dotychczas Komitet Naukowy Kongresu otrzymał już szereg referatów nadesłanych przez uczestników zagranicznych i krajowych. Oczywiście, pożądane jest dla dobra wyniku prac Kongresu możliwie wczesne zgłaszanie pozostałych referatów pod adresem Komitetu Naukowego, Warszawa, Politechnika.

Celem urozmaicenia programu Kongresu zorganizowane zostanie dla jego uczestników specjalne przedstawienie teatralne oraz koncert muzyki polskiej. Po ukończeniu Kongresu — uczestnicy, którzy będą dysponowali jeszcze pewnym wolnym czasem, będą mieli okazję zwiedzenia szeregu ciekawych zakładów przemysłowych. Mianowicie w dn. 29 września przewidziane są następujące wycieczki: wyjazd do Łodzi i zwiedzanie zakładów włókienniczych „K. Scheibler i L. Grohman" i Zakładów Przemysłowych „Karol Eisert", zwiedzanie stacji filtrów oraz fabryki czekolady „E. Wedel", zwiedzanie Gazowni Miejskiej w Warszawie i Zjedn. Browarów Warsz. „Haberbusch i Schiele". Tegoż dnia, wieczorem, nastąpi odjazd uczestników udających się na 2 — 3-dniową wycieczkę do Mościc, Wieliczki, Krakowa i dalej do Zakopanego lub do Katowic, gdzie wycieczka zwiedzi niektóre zakłady przemysłowe G. Śląska.

Specjalnie powołany, pod przewodnictwem Pani Ministrowej Romanowej, Komitet Pań czuwać będzie nad stroną towarzyską Zjazdu — wobec spodziewanego przyjazdu z kraju i z zagranicy żon i córek uczestników Kongresu. Z Komitetem Wykonawczym Kongresu (Warszawa, Czackiego 1) współpracuje Polskie Biuro Podróży „Orbis", czuwając nad organizacją wycieczek i umieszczeniem w hotelach przybyłych gości. Karty uczestnictwa uprawniają do zniżek na kolejach (50%) i na liniach lotniczych (10%).

Na szczególne podkreślenie zasługuje, że organ francuskiego Towarzystwa Chemii Przemysłowej, miesięcznik „Chimie & Industrie", poświęca XIX Kongresowi i Polsce specjalny, powiększonej objętości, numer wrześniowy. Artykuły zamieszczone w tym numerze poświęcone są nie tylko omówieniu polskiego przemysłu chemicznego, lecz obrazują również całokształt życia Polski.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Sp. Akc. „Lignoza", Katowice, podjęła produkcję garbnika syntetycznego p. n. „Lignogal AN". Jest to garbnik w stanie sproszkowanym, o barwie jasno-kremowej, łatwo rozpuszczający się i zawierający 50% związków garbujących. Według informacji producenta — „Lignogal AN" wykazuje wszelkie zalety garbnika pomocniczego przy garbowaniu skór garbnikami roślinnymi. W szczególności wymieniony garbnik może być stosowany przy garbowaniu chromo-roślinnym skór cielęcych, przy garbowaniu skór baranich i futrówki, skór blankowych i podeszwowych.

Firma „Lignoza" S. A. podjęła produkcję na skalę techniczną sztucznego rogu p. n. „Akalit". Artykuł ten produkuje ona w różnych kolorach.

INFORMACJE EKSPORTOWE

W połowie sierpnia r. b. odbędą się rozmowy gospodarcze między komisją handlową polską i niemiecką, w toku których omówione będą również sprawy rewizji stosunków gospodarczych między Polską a ziemiami czesko-morawskimi. Firmy zainteresowane w eksporcie bądź w imporcie z ziem czesko-morawskich winny niezwłocznie zgłosić swe postulaty pod adresem Związku.

Zanotowane zostały następujące zmiany przepisów celnych i reglamentacyjnych (Nr. 22 „Informatora Eksportowego"):

Boliwia. Z dniem 1 lipca rb. podwyższono o 40 do 93% prawie wszystkie stawki taryfy celnej.

Afganistan. Wprowadzono zakaz importu zużytych opon.

Eire (W. P. Irlandia). Zniesiono kontyngentowanie importu mydła, proszku mydlanego i innych artykułów mydlarskich.

Szwecja. Szereg surowców używanych do produkcji lekarstw (poz. tar. celn. szwedz. 223) zwolnionych zostało od cła.

W okresie styczeń — czerwiec 1939 wywóz produktów chemicznych z Polski osiągnął wartość 26.277 tys. zł., co w stosunku do wywozu w tym samym okresie 1938 r. (24.569 tys. zł.) stanowi wzrost o ok. 7%.

Z artykułów, których wartość wywozu zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzedzającym, należy przede wszystkim wymienić: siarczan amonu, smoły, superfosfaty, biel cynkową, ciężkie oleje z węgla kamiennego, siarczan sodu, ceratę, jedwab sztuczny, saletry, kleje roślinne, benzen surowy, węgiel drzewny, naftalin, pirydynę, potaż żrący, chlorek amonu, węglan amonu, kwas octowy, barwniki syntetyczne, litopon, żelazokrzem, papier wiskozowy i celuloid.

Zmniejszyła się natomiast wartość wywozu zagranicę następujących produktów: benzolu oczyszczonego, makuchów, karbidu, śrutu i mąki kostnej, azotniaku, żelazochromu, kleju kostnego, wapna bielącego, siarczanu miedzi, kwasów karbolowych i terpentyny.

Firma belgijska E. J. Kennes & Co, Meir 80, Boite Postale 41, Anvers, pragnie nawiązać kontakt z firmami polskimi zarówno w zakresie eksportu do Polski jak i importu z Polski artykułów chemicznych.

KRONIKA

W dniach od 15 sierpnia do 1 października 1939 r. w gmachu Politechniki Warszawskiej, Koszykowa 75, odbędzie się Wystawa Przemysłów Fermentacyjnych i Chłodnictwa. Wystawa organizowana jest przez Muzeum Przem. i Rolnictwa, Warszawską Izbę Przemysłowo-Handlową i Komitet Chłodnictwa. Wystawa ma szeroki zakres, obejmuje bowiem gorzelnictwo, i przemysły pochodne, mleczarstwo, piwowarstwo, słodownictwo, drożdżarstwo, piekarstwo, fermentację włókien roślinnych i chłodnictwo. Wymienione tu przemysły stanowią nieraz punkt wyjścia dla wielu pochodnych, jak przemysł octowy, fabrykacja sztucznego kauczuku, mas plastycznych (na podstawie kazeiny) artykułów perfumeryjnych i inne, i mają tym donioślejsze znaczenie dla Państwa, że wszystkie surowce są pochodzenia rodzimego, ze znaczną przewagą surowców rolniczych.

Ze względu na duże znaczenie propagandowe i dydaktyczne Wystawy byłoby pożądane, ażeby udział w niej — w charakterze wystawców — wzięła jak największa ilość tych przedsiębiorstw chemicznych, których produkcja opiera się na surowcach rolniczych.

Jak wiadomo — polski przemysł włókienniczy stosuje obecnie, jako domieszkę do wełny naturalnej, sztuczne włókno produkowane z kazeiny, t. zw. lanital. W związku z tym wyłoniła się konieczność barwienia tych włókien, ażeby wyrabiane z nich tkaniny mogły otrzymywać różne kolory i zdobyć sobie dzięki temu wśród konsumentów prawa z jakich korzystają naturalne włókna i wytwarzane z nich tkaniny.

Lanital, mimo charakteru i składu chemicznego zbliżonego do wełny, we własnościach swych wykazuje odchylenia w zachowaniu się wobec pewnych czynników fizycznych i chemicznych. Z tego też względu, przy barwieniu materiałów mieszanych wełny z lanitalem, należy nieco zmodyfikować metody barwienia, aby otrzymać towar równo i dobrze wybarwiony.

Ze szczególnym więc zadowoleniem należy podkreślić, iż Sp. Akc. „Boruta" w Zgierzu opracowała nowe metody barwienia mieszanek wełny z lanitalem krajowymi barwnikami. W Nr. 5, 6 „Technika Włókienniczego", maj — czerwiec 1939 r. ukazał się specjalny artykuł poświęcony tej nowej metodzie barwienia. Do artykułu załączona jest wkładka zawierająca 6 wybarwień przędzy wełny z lanitalem w stosunku 1 : 1, — barwnikami słabo kwaśnymi produkcji firmy „Boruta".

Z inicjatywy i na podstawie wskazówek Wzorcowni Urządzeń Ochronnych i Poradni Bezpieczeństwa Pracy przy Muzeum Techniki i Przemysłu (Warszawa, Tamka 1, tel. 593-98) szereg firm w kraju rozpoczęło produkcję różnego rodzaju ochron mających na celu zabezpieczenie pracownika przy spełnianiu jego funkcyj zawodowych. Wiele z ochron zostało już wypróbowanych i stosowanie ich okazało się najzupełniej celowe.

Zarówno Wzorcownia jak Związek Przemysłu Chemicznego posiadają spis firm krajowych wytwarzających takie ochrony. Firma „Eshape", Warszawa, Nowy Świat 57, pracuje w porozumieniu z Wzorcownią — dzięki czemu Wzorcownia ma możność przeprowadzania kontroli produkcji. Jesienią r. b. Wzorcownia zamierza zaopatrywać ochrony wypróbowane w swój „znak jakości", celem stwierdzenia prawidłowego wykonania i przydatności artykułu.

Jedno z przedsiębiorstw chemicznych, które znajduje się na wsi i jest połączone z gospodarstwem rolnym, komunikuje nam o dokonanym przez siebie ciekawym spostrzeżeniu. Znaną plagą wiejską są roje much, które głównie lęgną się i rozmnażają w stajniach i oborach. Okazało się, że świeży nawóz naturalny posypany sproszkowanym (nie granulowanym) azotniakiem przestaje być podłożem wylęgu much. Stałe stosowanie niewielkich ilości azotniaku doprowadziło do zupełnego zaniku much w tym osiedlu. Dodatkowym pomyślnym skutkiem opisanych poczynań była nadto poprawa jakości i skuteczności nawozu naturalnego.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. R. P. Nr. 66 z dnia 29 lipca 1939 ukazało się pod poz. 451 Rozporządzenie Ministrów Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych z dnia 21 lipca 1939 r. wydane w porozumieniu z Ministrami: Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu, Komunikacji oraz Opieki Społecznej o rejestracji osób obowiązanych do świadczeń osobistych.

Rozporządzenie wchodzi w życie dn. 29 lipca 1939 r.

W „Monitorze Polskim" z dn. 29 lipca 1939 Nr. 172, pod poz. 416 ukazało się zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 28 lipca 1939 r., wydane w porozumieniu z Ministrami: Spraw Wojskowych, Rolnictwa i Reform Rolnych, Przemysłu i Handlu oraz Komunikacji o określeniu kategorii osób podlegających obowiązkowi rejestracji do świadczeń osobistych. Do świadczeń osobistych są obowiązani wszyscy mieszkańcy Państwa płci obojga w wieku od ukończonych 17 lat do ukończonych lat 60, którzy posiadają umiejętność wykonywania czynności zawodowych w rzemiośle i następujących gałęziach przemysłu: górniczym, hutniczym, metalowym, chemicznym, elektrotechnicznym, mineralnym, naftowym, włókienniczym, drzewnym i korkowym, garbarsko-skórniczym, spożywczym, papierniczym, graficznym, budowlanym lub wodociągowo-kanalizacyjnym.

W Dz. Ust. R. P. Nr. 68 z dn. 2 sierpnia 1939 r. ukazał się pod poz. 459 Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 26 lipca 1939 r. o zmianie ustawy o opodatkowaniu cukru skrobiowego.

Dekret obowiązuje od dnia ogłoszenia.

W Dz. Ust. R. P. Nr. 68 z dn. 2 sierpnia 1939 r. ukazało się pod poz. 462 Rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 czerwca 1939 r. o opłatach za analizy, wykonywane w Państwowym Zakładzie Higieny.

Rozporządzenie obowiązuje od dn. 1 sierpnia 1939 r.

W Dz. Ust. R. P. Nr. 69 z dn. 5 sierpnia 1939 r. ukazało się pod poz. 471 oświadczenie rządowe z dnia 12 lipca 1939 r. w sprawie ratyfikacji i wymiany dokumentów ratyfikacyjnych porozumienia między Polską a Szwajcarią z dnia 23 grudnia 1938 r. w sprawie zniżek celnych na niektóre produkty chemiczne.

W Dz. Ust. R. P. Nr. 70 z dn. 7 sierpnia 1939 r. ukazało się pod poz. 473 Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 sierpnia 1939 r. o zmianie taryfy celnej przywozowej.

W taryfie celnej przywozowej została wprowadzona zmiana w uwadze do pozycyj 393 — 402 jak następuje:

Produkty, objęte pozycjami 393 — 402 mogą być sprowadzane przez urzędy celne, których spis będzie ogłoszony. Do przesyłek tych produktów powinny być dołączone faktury z wymienieniem szczegółowej nazwy chemicznej. W razie niedołączenia wymaganej faktury sprowadzane produkty będą clone według odpowiednich pozycyj i punktów z dodatkiem 20%.

Rozporządzenie powyższe obowiązuje od dn. 14 sierpnia 1939 r.

W Dz. Ust. R. P. Nr. 71 z dn. 8 sierpnia 1939 r. ukazała się pod poz. 476 ustawa z dn. 28 lipca 1939 r.: Prawo o sądach ubezpieczeń społecznych.

Według ustawy sądy ubezpieczeń społecznych sprawują wymiar sprawiedliwości w sporach z zakresu ubezpieczeń społecznych, przy czym, w rozumieniu niniejszej ustawy, zakres ubezpieczeń społecznych obejmuje również zabezpieczenie robotników na wypadek bezrobocia.

Ustawa wchodzi w życie z dn. 1 kwietnia 1940 r., a co do spraw zabezpieczenia robotników na wypadek bezrobocia — z dn. 1 kwietnia 1941 r.

Ze względu na dużą doniosłość omawianej ustawy każde przedsiębiorstwo chemiczne winno dokładnie się z nią zapoznać.

ECHA

* P. Inż. Tadeusz Zamoyski, Dyrektor Związku Przemysłu Chemicznego Rz. P. został odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi po raz trzeci — za ofiarność na cele obrony Państwa.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAŃ DOMU HANDLOWEGO B. NEUFELD, WARSZAWA, Leszno 54.

	Cena w zł. za 100 kg.
Ałun chromowy	65.—
Ałun krystaliczny	43.—
Antychlor kryst.	40.—
Antimonium crud. w kawałkach	150.—
Antimonium crud. w proszku	180.—
Arszenik biały w proszku	70.—
Asfalt Gilsonit	90.—
Azotan baru	130.—
Błękit Milori i Paryski	600.—
Biel cynkowa	65.—
Biel ołowiana	120.—
Biel tytanowa	150.—
Boraks kryst. i w proszku	75.—
Boran manganu	300.—
Braunsztyn	75.—
Chlorek baru	65.—
Chlorek cynku w proszku 98/100%	120.—
Dwuchromian potasu	150.—
Dwuchromian sodu	125.—
Dwusiarczyn sodu bezwodny 60/62%	65.—
Fenol	300.—
Fosforan sodu trójzasadowy	75.—
Fosfór czerwony	600.—
Glejta angielska w proszku	130.—
Glin metaliczny w proszku	600.—
Grafit angielski w łuskach i w proszku	120.—
Hydrosulfit	250.—
Kalafonia	65.—
Kaolina w kaw. i w proszku	15.—
Klej kostny	150.—
„ skórny	220.—
Kreda chem. czysta	46.—
Kwas borny	180.
Kwas szczawiowy	170.—
Latex—mleczko kaucz. 40%	145.—
Latex 60% — Jatex	230.—
Litopon 30%	72.50
Minia ołowiana	110.—
Minia żelazowa min. 80%	80.—
Nadboran sodowy	310.—
Nadmanganian potasu	290.—
Nitrobenzol	400.—
Octan kobaltu	1200.—
Octan ołowiu	165.—
Olej rycynowy med.	270.—
Pumeks w kawałkach	55.—
Pumeks w proszku	38.—
Salmiak mielony	115.—
Salmiak w kaw. subl.	200.—
Siarczan kobaltu	750.—
Siarczan magnezu (sól gorzka)	21.—
Siarczan miedzi	68.—
Siarczan żelazowy	13.—
Siarka mielona i w laskach	35.—
Szellak TN Orange	140.—
„ bielony	230.—
Talcum 3/0	19.—
Talcum 5/0	26.—
Talcum 6/0	29.—
Tanina 92%	700.—
Węglan magnezu w cegiełkach	240.—
Węglan magnezu w proszku	130.—
Węgiel aktywowany odbarwiający do olejów	150.—
Ziemia okrzemkowa	35.—
Żelazocjanek potasowy	340.—
Żelazocjanek sodowy	250.—

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i należy rozumieć je za 100 kg. loco skład Warszawa wraz z opakowaniem.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego“ bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej—Dyrektor Związku Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Redaktor: Mgr. TADEUSZ CHĘCIŃSKI Druk L. Bogusławskiego i Ski, Świętokrzyska 11